

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

Lietuvos ekonomikos raida ir perspektyvos

Gediminas Šimkus | Lietuvos banko valdybos pirmininkas

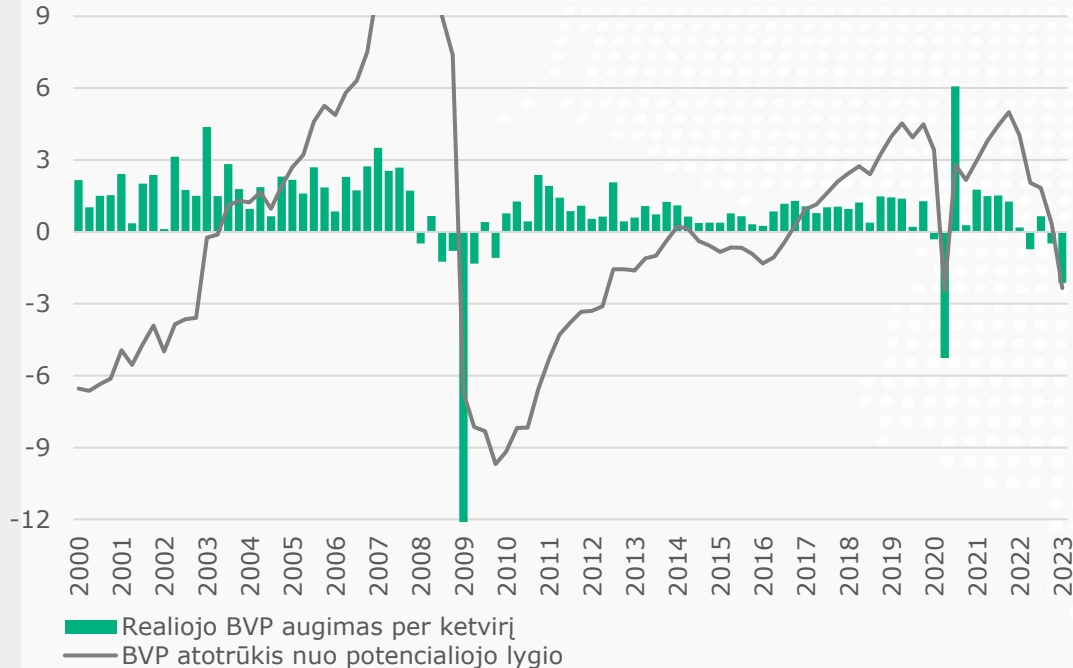
Vilnius, 2023 m. birželio 19 d.

Po stipraus šuolio ekonominis aktyvumas neauga maždaug vienus metus – sąstingis ar stabtelėjimas?

Realiojo BVP augimas ir gamybos atotrūkis

Procentai, pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

- Sąstingis paplitęs plačiai :
- pramonė **-7,6 %** ↓
- mažmeninė prekyba **-2,3 %** ↓
- NT veikla **-4,5 %** ↓

Ekonomika traukiasi po itin veržlaus augimo ankstesniais metais, kai aktyvumas pranoko potencialųjį jo lygį

PLĖTRĄ RIBOJANTYS VEIKSNIAI:

- aukšta infliacija mažina vartojimą
- pabrangusios žaliavos blogina konkurencingumą
- kai kurios įmonės netenka užsakymų, kuriuos gaudavo pandemijos metu
- sankcijos agresoriams riboja transporto, ypač geležinkelių, veiklą
- paklausą slopina infliaciją tramdanti pinigų politika

PLĖTRĄ PALAIKANTYS VEIKSNIAI:

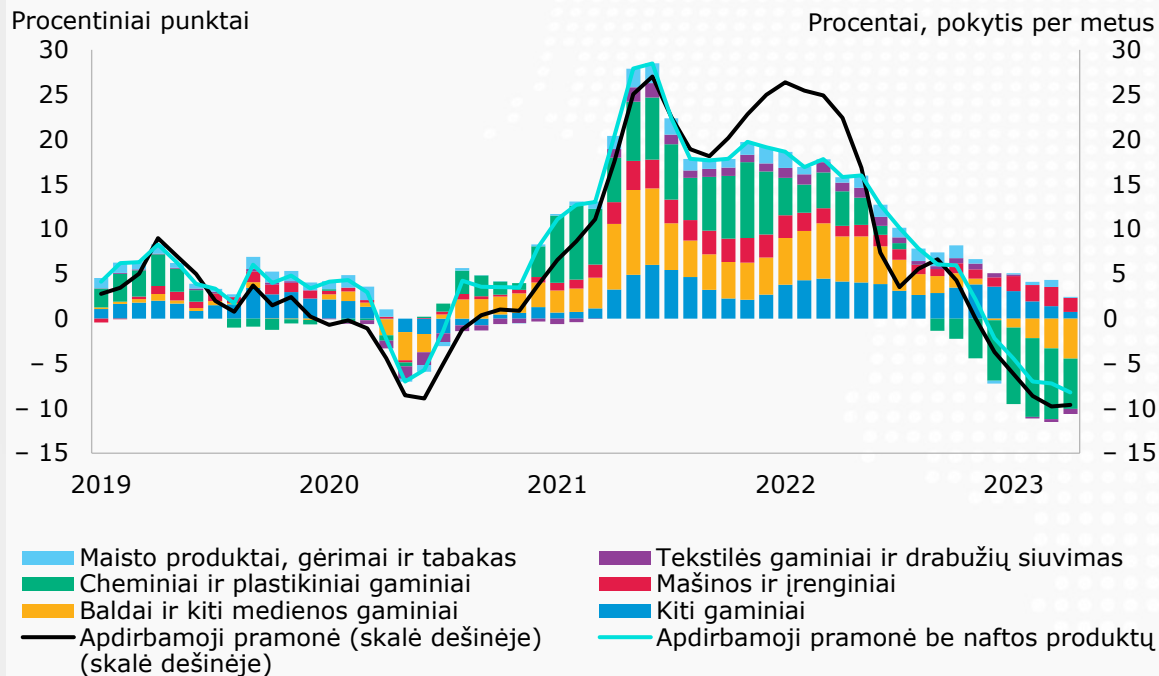

- aukštos infliacijos įtaką švelnina ženkliai kylančios darbo pajamos
- investicijas didina gausesnės lėšos iš ES fondų
- nedaug, bet vis dėlto kyla prekybos partnerių importas

Realisis sektorius

Pramonės produkcija (realūs dydžiai; 3 mėn. vidurkiai)

Daugelio šalių gamybos sektoriai išgyvena sunkmetį

Lietuvos įmonių padėtį blogina:

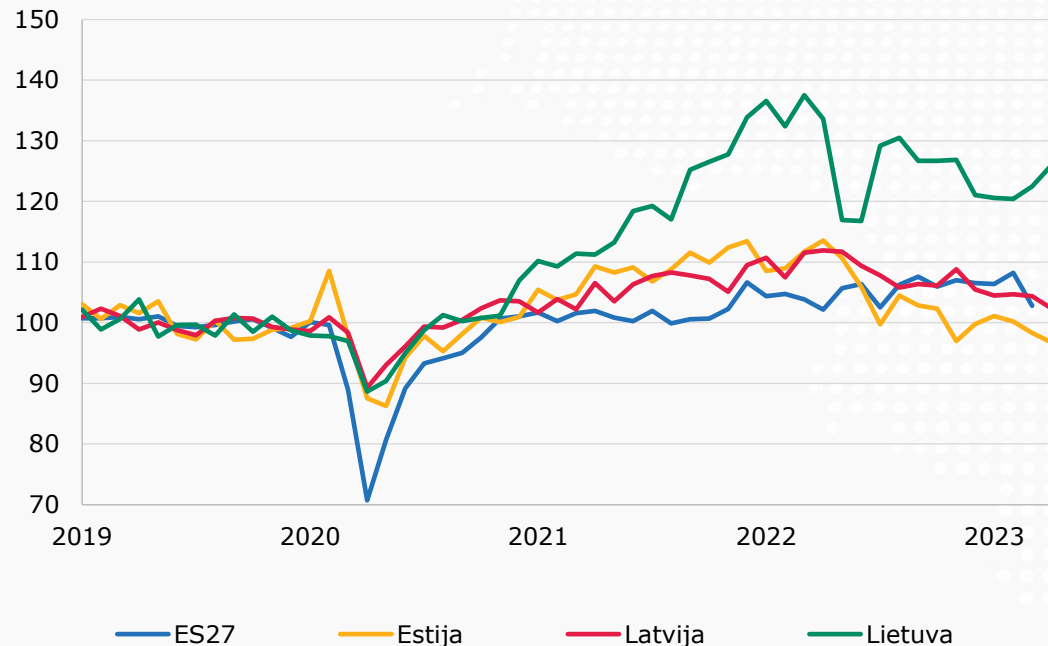
- pabrangusios žaliavos (energijos ištekliai, mediena)
- vėstančios nekilnojamojo turto rinkos
- sumažėjusi paklausa pandemijos valdymui skirtoms priemonėms
- atkuriamos įprastos tiekimo grandinės ir padidėjusi besivystančių šalių konkurencija

Pramonė traukiasi po išskirtinai galingo augimo, tačiau tebekuria ketvirtadaliu daugiau nei prieš pandemiją

Pramonės produkcija (realūs dydžiai)

Indeksas, 2019 m. = 100, pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką

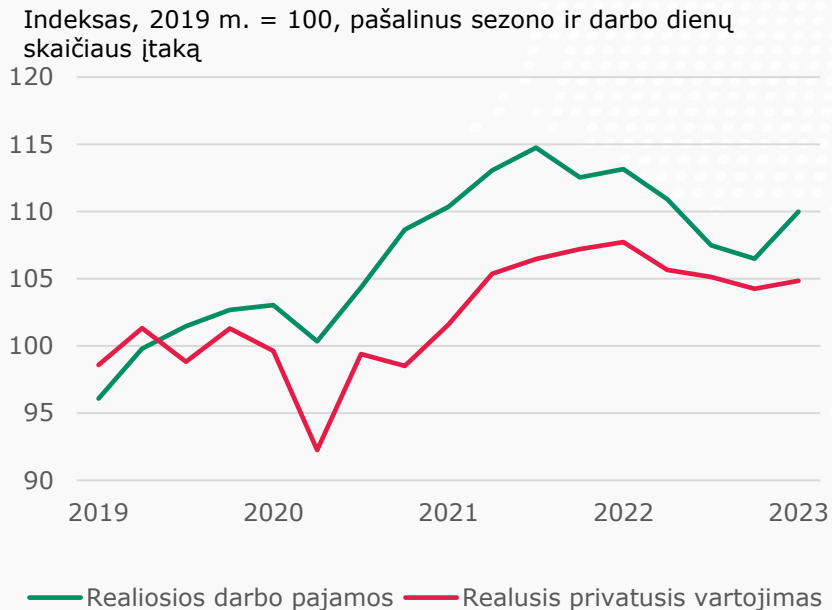
Lietuvos pramonė krito stipriau nei ES, bet gamybos lygis tebėra didesnis nei prieš prasidedant pastarųjų metų iššūkiams

Pandemijos metu pramonės padėtį gerino ir trumpalaikiai veiksniai, o dabar gamybos lygis grįžta link labiau įprastos augimo trajektorijos

Vartojimą tebestabdo aukšta infliacija, tačiau darbo pajamų augimas ima lenkti kainų raidą

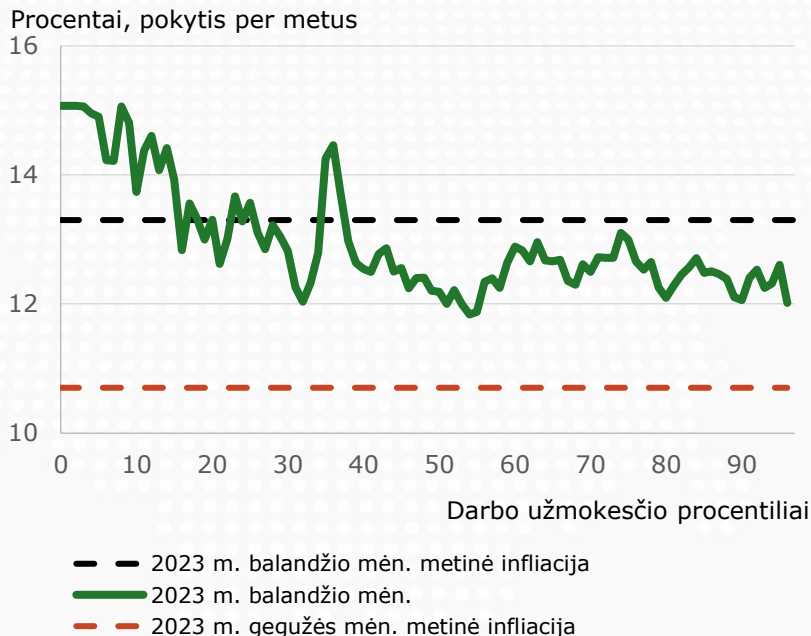

Realiosios darbo pajamos ir realusis privatusis vartojimas

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

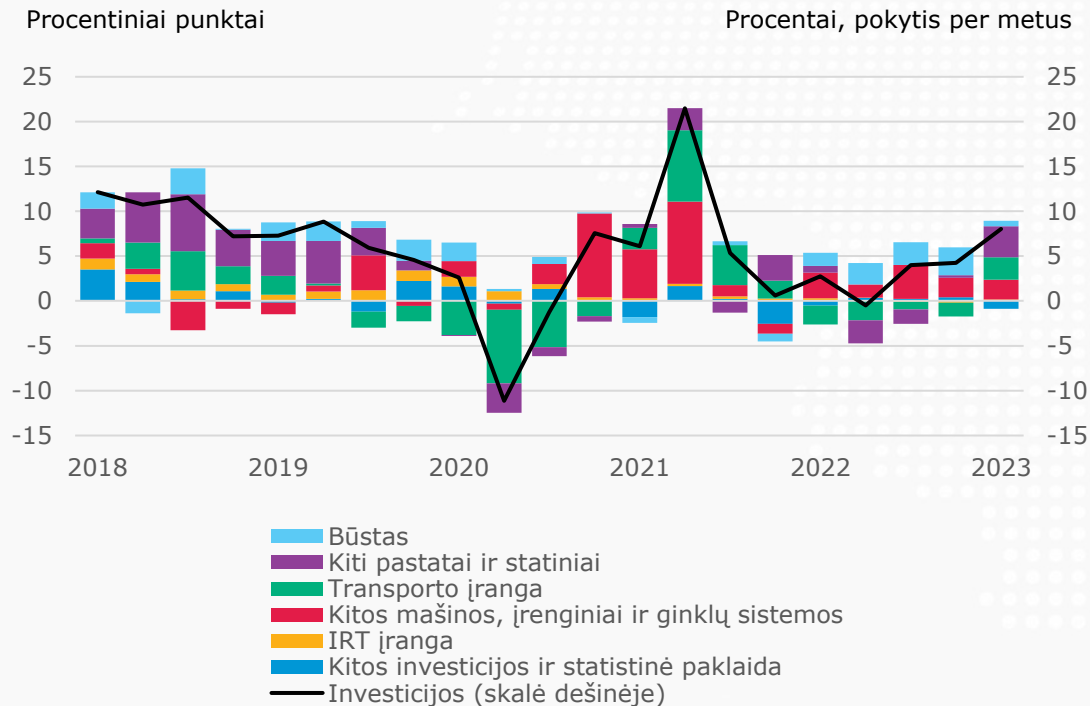
Darbo užmokesčio augimo pasiskirstymas pagal procentilius

Šaltiniai: SoDra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Pastaba: duomenys apima darbuotojus, uždirbančius daugiau nei MMA iki 97 procentilio.

Investicijos (realūs dydžiai)

Pastaraisiais metais investuota vangiai

Šiomet investicijos ūgtelėjo:

- investicijos į infrastruktūrą palankiai veikia statybų sektorių – jis stabiliai auga
- daugiau investuojama į gamybos priemones

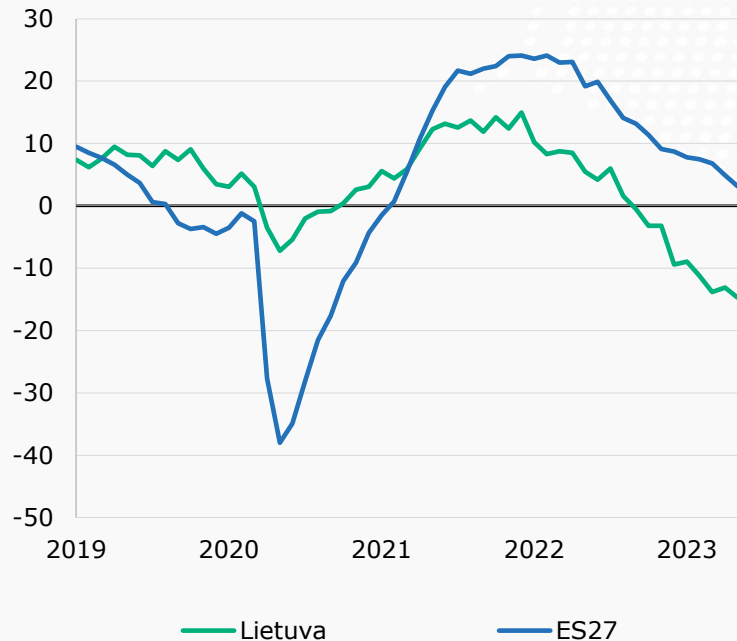

Pramonės įmonės atsigavimo artimiausias mėnesiais nesitiki

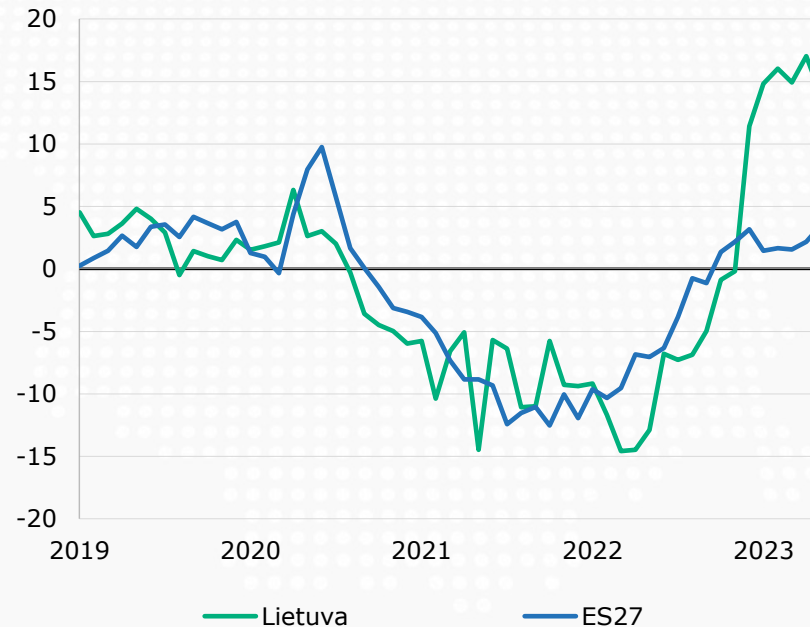
Apklausų duomenys: produkcijos užsakymai pramonėje

Nuokrypis nuo ilgalaikio vidurkio, pašalinus sezono įtaką

Apklausų duomenys: pagamintos produkcijos atsargos pramonėje

Nuokrypis nuo ilgalaikio vidurkio, pašalinus sezono įtaką

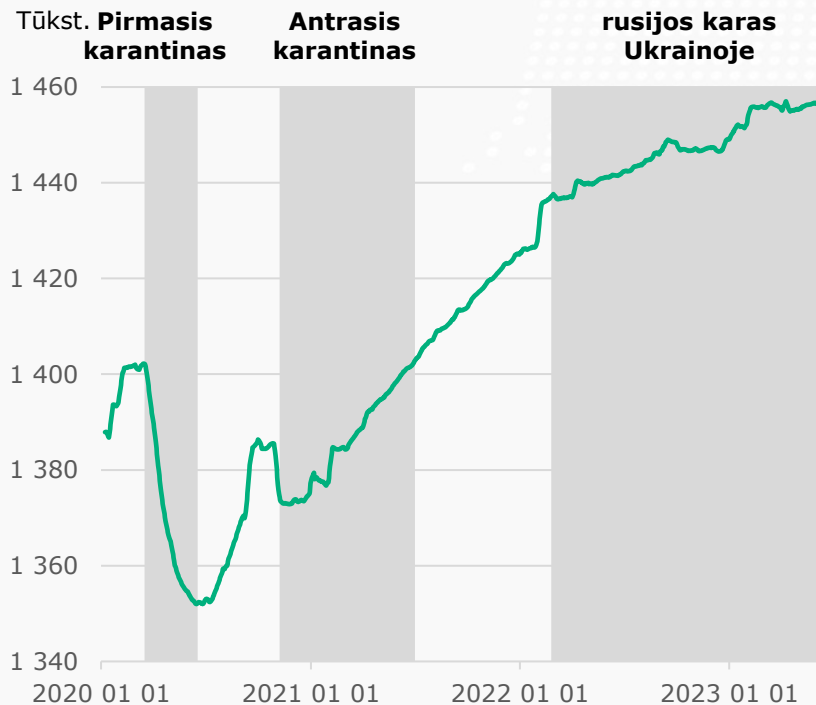
Darbo rinka

Situacija darbo rinkoje tebėra gera – dirbančiųjų nemažėja, darbo užmokestis auga

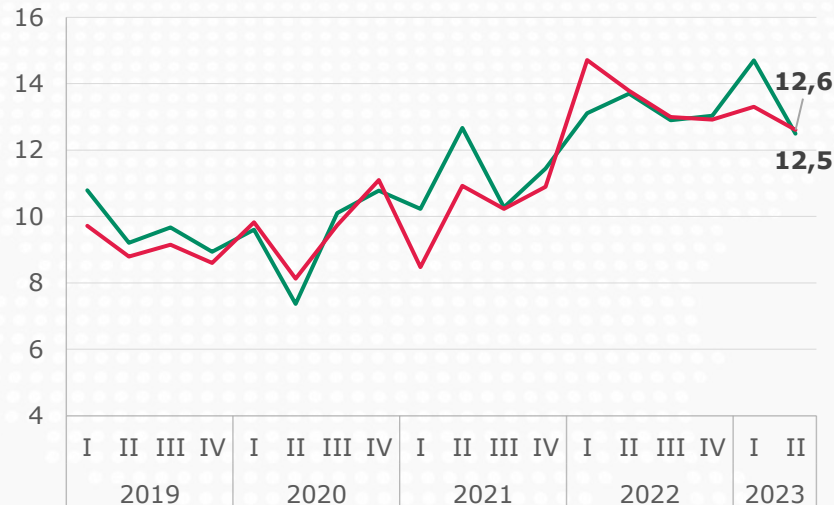
Socialiai apdraustųjų skaičius (7 d. vidurkiai)

Šaltiniai: SoDra ir Lietuvos banko skaičiavimai.
 Pastaba: duomenys iki 2023 m. birželio 6 d., pagal sezonškumą pakoreguoti duomenys.

Darbo užmokestis

Procentai, pokytis per metus

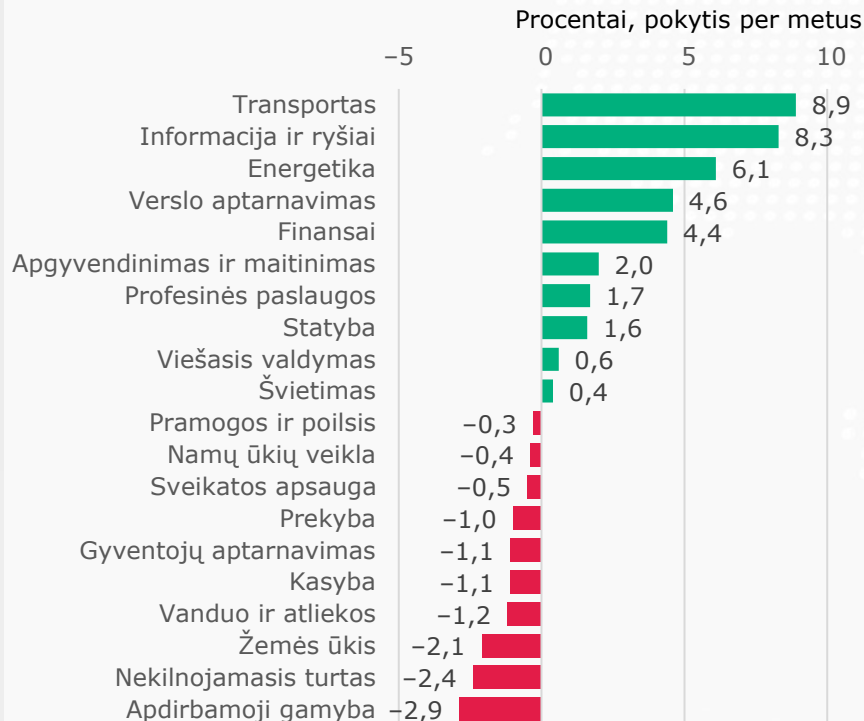
- Sodros mikroduomenys (visi darbuotojai)
- Sodros mikroduomenys (darbuotojai uždirbantys MMA ir daugiau)

Šaltiniai: SoDra ir Lietuvos banko skaičiavimai.
 Pastaba: 2023 m. II ketv. apima tik balandžio mėn. duomenis.

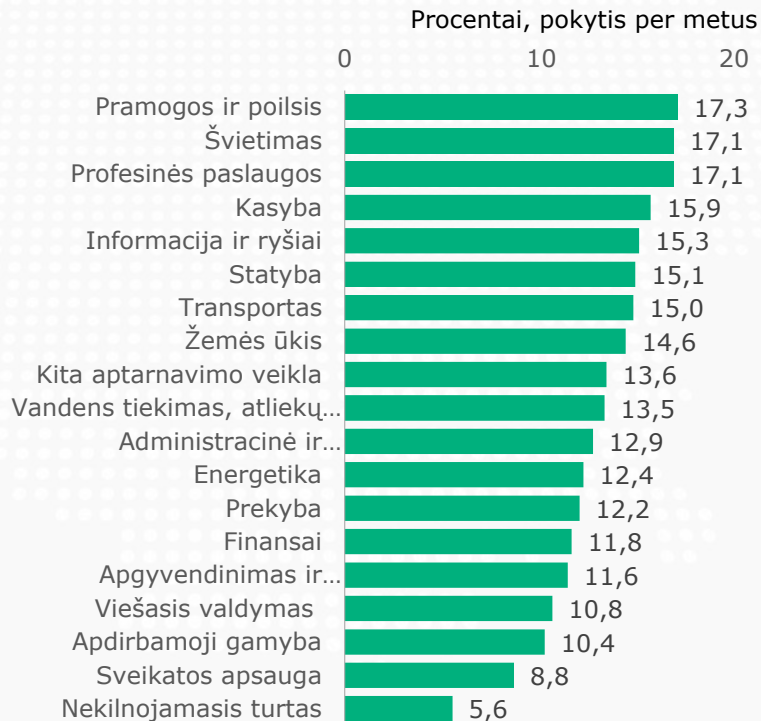
Įvairiose ekonominėse veiklose padėtis nevienoda

Socialiai apdraustųjų skaičius ekonominėse veiklose 2023 m. gegužės mėn.

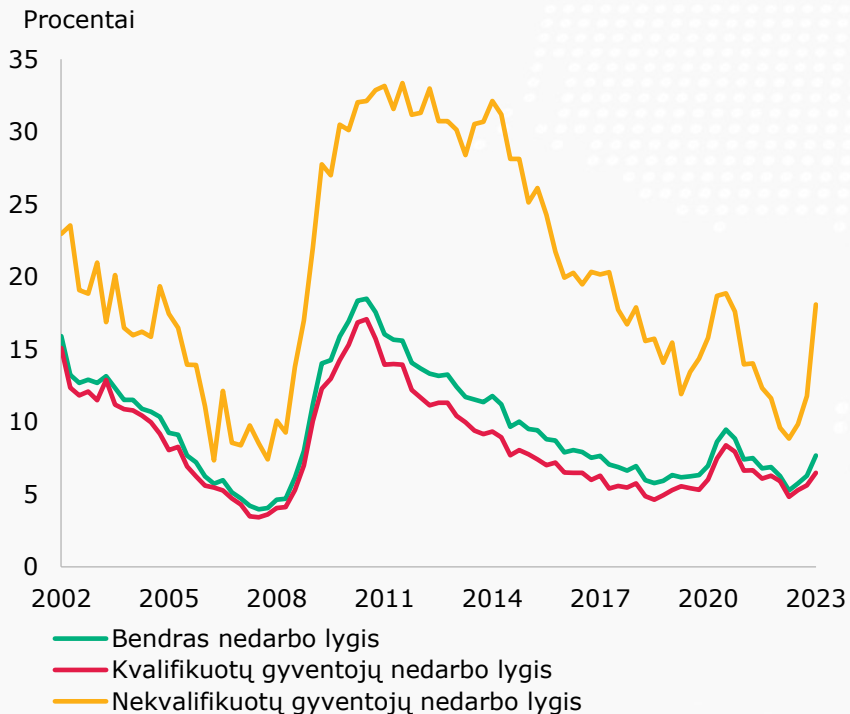
Darbo užmokestis ekonominėse veiklose 2023 m. pirmąjį ketvirtį

Nedarbas pradeda didėti – rasti darbą šiuo metu sunkiau

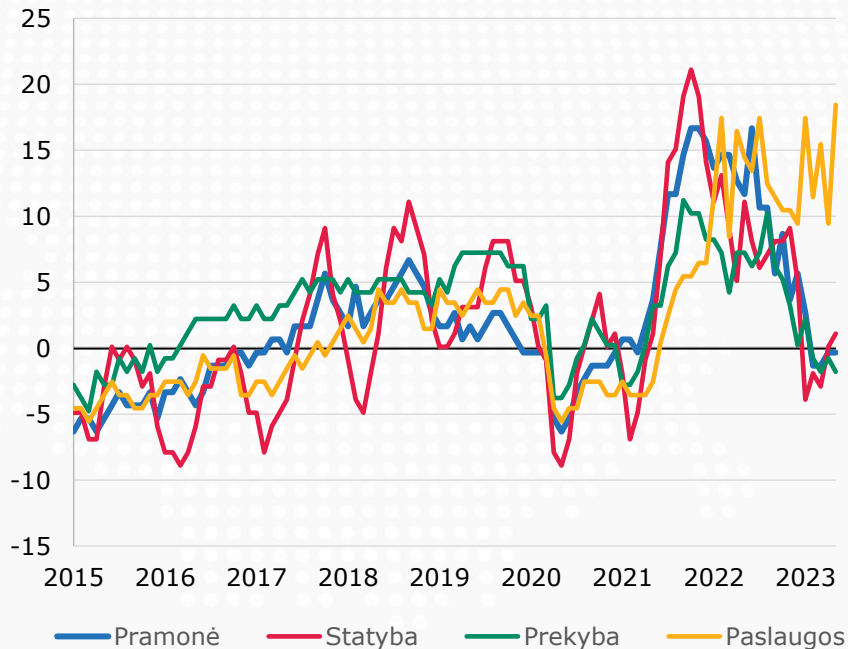
Nedarbo lygis

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Įmonių, kurioms darbuotojų trūkumas riboja jų veiklą, dalis

Procentiniai punktai, nuokrypis nuo ilgalaikio vidurkio

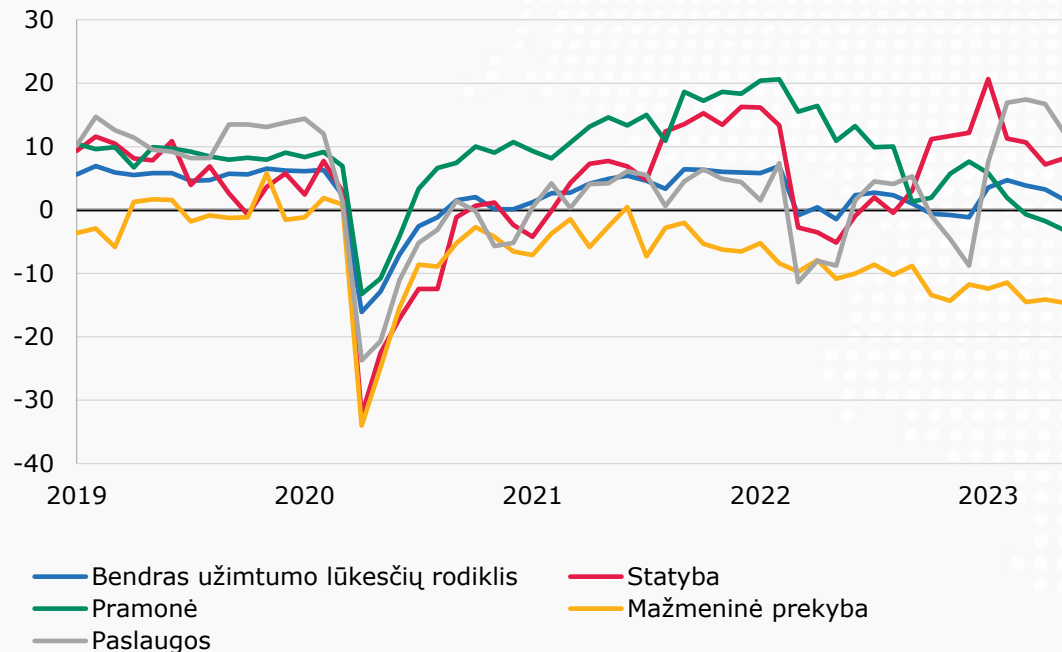
Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Įmonės reikšmingesnio dirbančiųjų skaičiaus mažėjimo artimiausiu metu nesitiki

Apklausų duomenys: įmonių lūkesčiai dėl dirbančiųjų skaičiaus artimiausiais mėnesiais

Nuokrypis nuo ilgalaikio vidurkio, pašalinus sezono įtaką

Kol kas nesitikima ženkliesnio darbo rinkos būklės blogėjimo

Daugelis įmonių bent artimiausius 3 mėn. numato išsaugoti turimus darbuotojus

Nusiteikimą išsaugoti darbuotojus palaiko:

- gera įmonių finansinė padėtis
- lūkestis, kad dabartinis ekonomikos stabtelėjimas – trumpalaikis

---

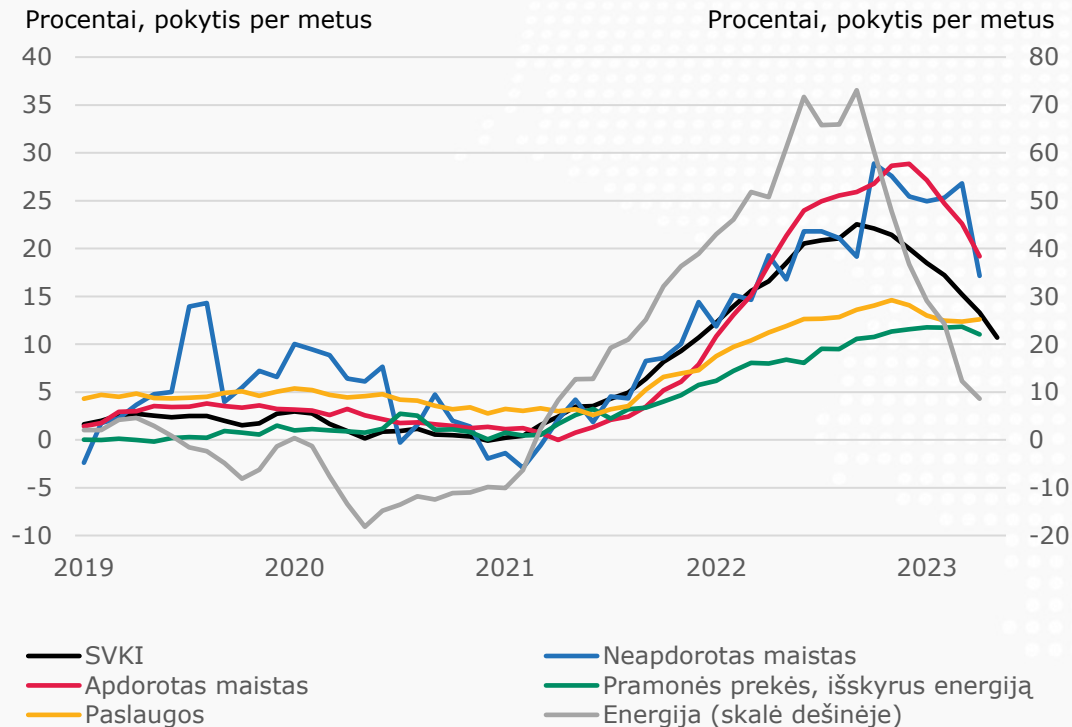
Inflacija

Bendroji infliacija sparčiai mažėja – artėja link vienaženklės

Pagrindiniai vartotojų kainų indeksai

Žaliavų kainos krinta
maždaug tiek, kiek
tikėtasi

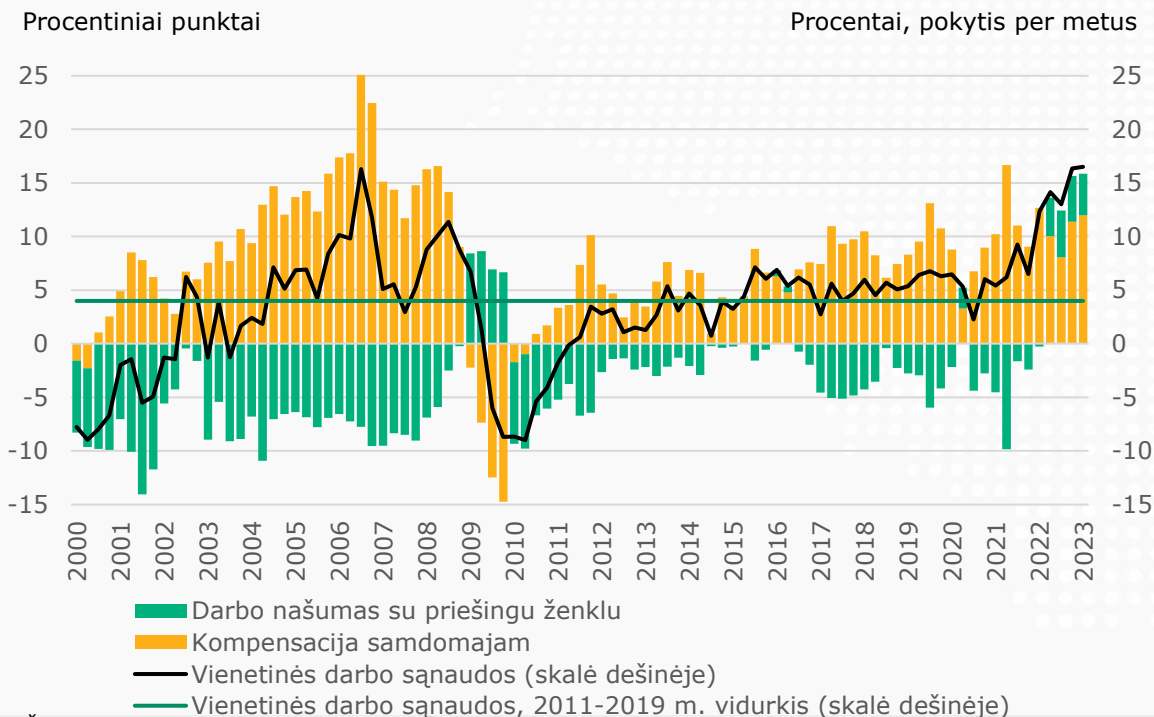
Mažėja ne tik energijos,
bet ir maisto žaliavų
kainos

Darbo sąnaudų augimas artėja prie istorinių aukštumų – spaudžia kainas aukštyn

Vienetinės darbo sąnaudos (darbo atlygio ir darbo našumo augimo skirtumas)

Situacija neįprasta – darbo užmokestis kyla itin reikšmingai, nors veiklos apimtis traukiasi, našumas pastebimai krinta

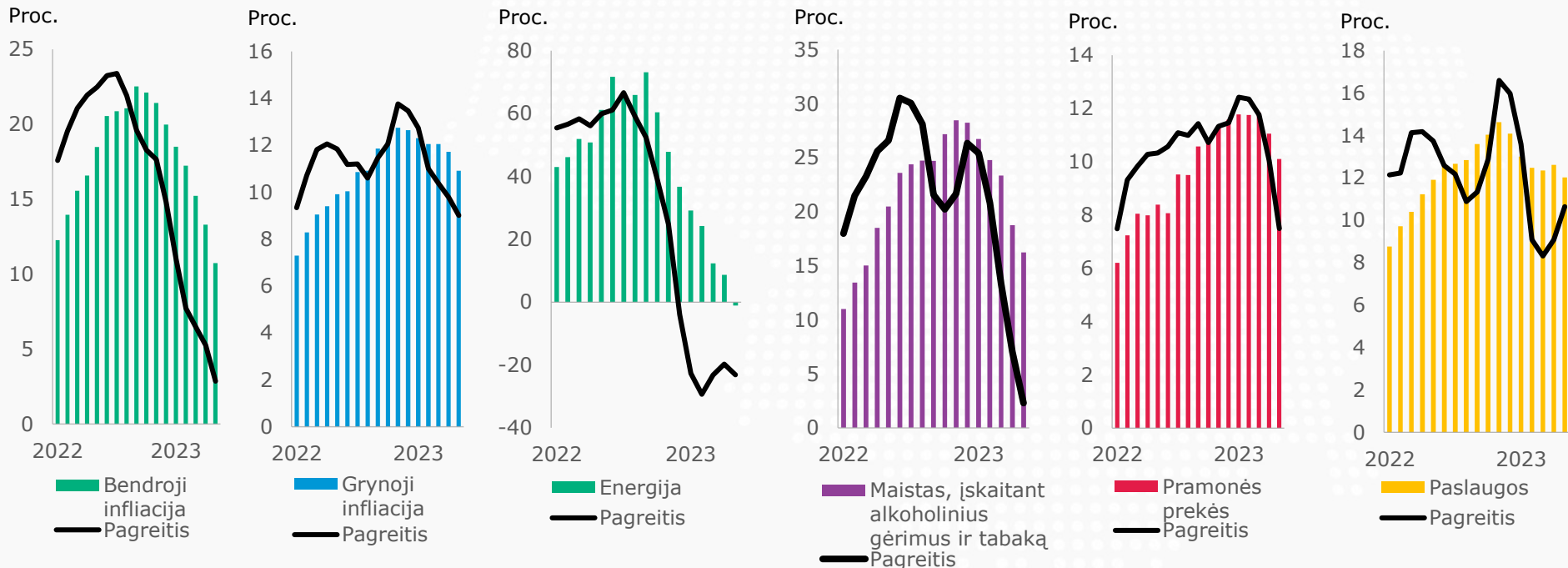
Su darbo sąnaudomis siejamas spaudimas kainoms kol kas neslopsta

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Kainų augimo pagreitis sumenkęs – žada tolesnį infliacijos atoslūgį

Infliacija ir jos pagreitis

Šaltiniai: Eurostatas ir Lietuvos banko skaičiavimai

Pastaba: pagreitis skaičiuojamas kaip trijų mėnesių, palyginti su prieš tai buvusiais trimis mėnesiais, santykinis kainų lygio pokytis, perskaiciuotas į metinį dydį (dėl sezoniškumo pakoreguoti duomenys).

ECB pinigų politikos siekis – sutramdyti infliaciją, finansų rinkos pasitiki ECB sprendimais

Bloomberg analitikų apklausos rezultatai

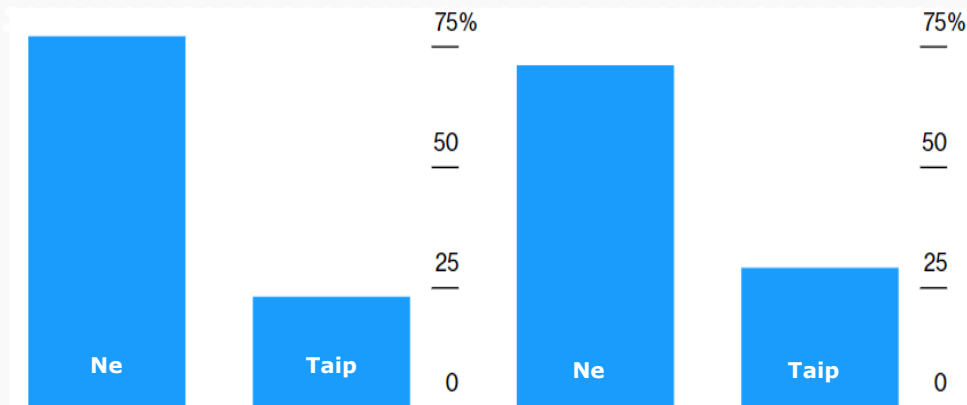
Nuo 2023 m. kovo mėn. pradėta mažinti turto pirkimo programos (TPP) reinvestavimo apimtį, o nuo liepos mėn. – reinvestavimas bus visiškai nutrauktas

Nuo 2022 m. liepos mėn. palūkanų normos pakeltos jau per 4 proc. punktus; pagrindinė indėlių galimybės palūkanų norma pasiekė 3,5 proc. lygį

Pinigų politikos sprendimai ir toliau bus priimami atsižvelgiant į naujausius duomenis ir makroekonominės prognozes

Ar manote, kad ECB sugriežtins pinigų politiką per daug?

Ar esate susirūpinę, kad ECB baigs griežtinti pinigų politiką per anksti?

Šaltinis: Bloomberg analitikų apklausa, vykdyta birželio 2–6 d.

02

Naujausios prognozės

Atnaujintos makroekonominės prognozės

	2023 m. birželis (2023 m. kovas)		
	2022	2023	2024
Ekonominis aktyvumas (% , pokytis per metus)			
Realusis BVP	1,9	-1,3 (1,3)	2,7 (3,2)
Privatusis vartojimas	0,5	0,4 (0,0)	3,2 (3,1)
Investicijos	2,6	6,3 (4,5)	3,6 (4,5)
Eksportas	11,9	-3,0 (1,7)	2,9 (4,7)
Darbo rinka			
Nedarbo lygis (%)	5,9	7,8 (6,6)	7,5 (6,4)
Užimtumas (% , pokytis per metus)	5,1	-1,3 (-0,5)	0,1 (-0,4)
Kainos ir sąnaudos (% , pokytis per metus)			
Darbo užmokestis	13,3	11,1 (10,0)	9,3 (8,4)
Infliacija	18,9	8,9 (9,0)	2,7 (2,7)

Pagrindinės rizikos:

- lėtesnis, nei šiuo metu numatoma, prekybos partnerių ekonomikos augimas
- stipresnis, nei šiuo metu tikimasi, pinigų politikos griežtinimas
- geopolitinių įtampų intensyvėjimas
- energijos žaliavų tiekimo sutrikimai

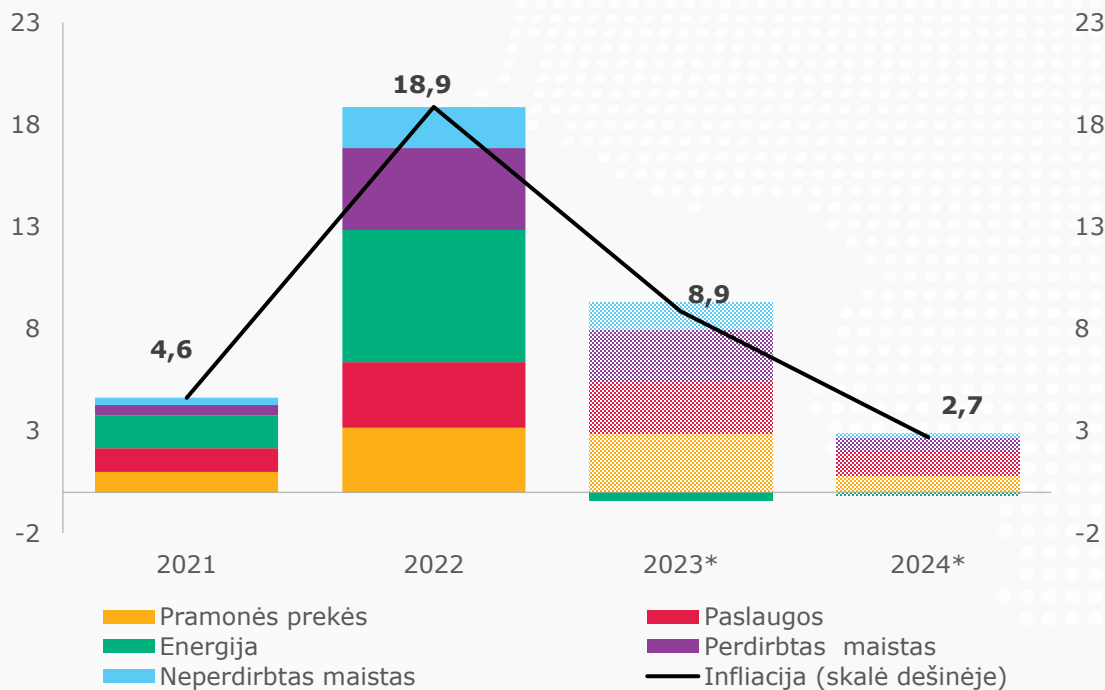
Infliacija ir toliau mažės – artės prie 2 proc. tikslo

Faktinė ir prognozuojama infliacija ir jos kaitos veiksniai

Procentiniai punktai

Procentai

Bendrosios infliacijos raida atitinka prognozuotąją – perspektyva 2023 ir 2024 m. iš esmės nesikeičia

Šaltiniai: Eurostatas ir Lietuvos banko skaičiavimai.

* Prognozė.

Naujausios ekonominės tendencijos ir perspektyvos – esminiai akcentai

Ekonomikos
aktyvumą veikia gana
**daug nepalankių
veiksnių** – 2023 m.
**išvengti nuosmukio
nepavyks**

**Didžiausią
nuosmukį patiria
į eksportą
orientuotas
ekonomikos
sektorius** –
eksportas labiau **ims
atsigauti tik 2023–
2024 m. sandūroje**

**Geriau laikosi
vidaus paklausa** –
palankiai veikia gera
darbo rinkos padėtis
ir gausesnis ES lėšų
srautas;
reikšmingesnio
blogėjimo darbo
rinkoje nenumatoma

**Infliacija sparčiai
krinta** – mažiau
brangsta ne tik
energija, bet ir
maistas; jau metų
viduryje infliacija
**bus vienaženklė ir
toliau mažės**